

Handläggare
Anette Jansson
Telefon: 08-508 28 820

Till
Miljö- och hälsoskyddsämnden
2016-08-30 p. 17

Remiss av översyn av hastighetsgränser i Hässelby-Vällingby, Liljeholmen och Skärholmen

Remiss från trafiknämnden dnr T2016-00712

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har tagit fram ett förslag till nya hastighetsgränser för huvudgator i Hässelby-Vällingby, Liljeholmen och Skärholmen. Miljö- och hälsoskyddsämnden har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till hastighetsplan t.o.m. den 30 september 2016.

Miljöförvaltningen ställer sig i stort positiv till förslaget. Det är bra att buller, luftkvalitet och vibrationer beaktas vid val av hastighet på stadens vägnät, eftersom hastigheten är en viktig parameter för hur stora dessa miljöstörningar blir.

Miljöförvaltningen föreslår att:

- Där det är aktuellt med fördjupade utredningar för buller, vibrationer och luftkvalitet ska dessa göras innan beslut om hastighetshöjning tas.
- Det bör redovisas i beskrivningen för Björnmossevägen, Lövestavägen, Sörgårdsvägen och Växthusvägen att buller behöver utredas vidare för dessa vägsträckor.
- Det bör redovisas hur vibrationer har beaktats i analysen och vilka underlag för detta som har använts.
- Vibrationskartor bör redovisas.
- Risk för vibrationsstörningar bör studeras där hastighetshöjningar föreslås vid lermark.

Bakgrund

Trafikkontoret har tagit fram ett förslag till nya hastighetsgränser för huvudgator i Hässelby-Vällingby, Liljeholmen och Skärholmen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till hastighetsplan t.o.m. den 30 september 2016.

Arbetet med att ta fram förslag till nya hastighetsgränser i staden genomförs i flera delar. Nämnden lämnade synpunkter på första delen den 4 februari 2014.

Huvudgatornas uppgift är att förbinda olika knutpunkter och se till att framkomligheten är god. Förslaget innebär att många gator och vägar har fått sänkt hastighet, merparten från 50 till 40 km/tim. Några gator får höjd hastighet, antingen från 30 till 40, eller från 50 till 60 km/tim. Lokalgator i Stockholms bostadsområden har generellt en hastighetsgräns på 30 km/h och detta ska inte ändras.

Förslaget har arbetats fram enligt metodiken i handboken ”Rätt fart i staden – Hastighetsnivåer i en attraktiv stad” som tagits fram av Vägverket (nuvarande Trafikverket) och Sveriges Kommuner och Landsting. Förslaget bygger på analys av bl.a. framkomlighet, gatans karaktär och dess omgivning, trafiksäkerhet, olycksstatistik, bullerförhållanden, luftkvalitet och vibrationer.

Förslaget till nya hastighetsgränser presenteras i kartform, samt med en kort beskrivning av respektive vägavsnitt.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen ställer sig i stort positiv till förslaget. Det är bra att buller, luftkvalitet och vibrationer beaktas vid val av hastighet på stadens vägnät, eftersom hastigheten är en viktig parameter för hur stora dessa miljöstörningar blir.

Miljöförvaltningen bedömer att hastighetshöjningar på 10 km/tim i de flesta fall leder till så små försämringar av miljökvaliteten att de är acceptabla. I ett fåtal fall kan en höjning dock vara olämplig ur miljösynpunkt. Sänkt hastighet är så gott som alltid positivt ur miljösynpunkt.

Enligt förslaget behöver fördjupade utredningar göras avseende påverkan på buller, vibrationer och luftkvalitet för vissa vägsträckor. Förvaltningen anser att det är viktigt att dessa görs innan beslut om hastighetshöjning tas. Det finns annars risk för ökade och ibland oacceptabla störningar som inte går att åtgärda på annat sätt än genom hastighetssänkning.

Buller

En hastighetshöjning från 30 till 40 km/tim medför marginell höjning av bullernivån. En hastighetshöjning från 50 till 60 km/tim innebär att bullret höjs med 1-2 dBA ekvivalent (\approx medel) ljudnivå. Miljöförvaltningen bedömer att detta kan medföra ökade störningar för vissa boende.

Miljöförvaltningen har gjort en mycket översiktlig granskning av gatorna där hastighetshöjning föreslås och konstaterar att det finns bostäder längs de flesta av dessa sträckor som kommer att få något högre bullernivå vid fasad. Miljöförvaltningen anser att denna försämring generellt är acceptabel, men att rimliga åtgärder alltid ska utredas vid en försämrade bullersituation.

Buller är en av de aspekter som har studerats i förslaget till hastighetsplan. För flera vägvägsnitt redovisas att buller behöver utredas vidare. För Björnmossevägen, Lövestavägen, Sörgårdsvägen och Växthusvägen saknas dock denna skrivning. Miljöförvaltningen anser att det är motiverat att utreda bullerfrågan även för dessa vägar, och att handlingsplanen därför ska kompletteras för dessa.

Vibrationer

Hastighetsreglering är oftast den enklaste och mest kostnadseffektiva åtgärden för att minska vibrationsstörningar. Ofta är det den enda rimliga åtgärden. Miljöförvaltningen anser därför att det är av största vikt att risk för vibrationsstörningar utreds noga innan beslut om hastighetshöjning tas. Det är inte acceptabelt att hänvisa till att åtgärder ska utredas i ett senare skede.

Det framgår inte av remissen hur vibrationer har beaktats i analysen eller vilka underlag som har använts. Miljöförvaltningen anser att detta bör redovisas.

På sidan 29 i förslaget anges att kartor med en överblick av läget för trafiksäkerhet i form av olycksstatistik, buller, vibrationer och luftkvalitet redovisas. Miljöförvaltningen kan dock inte se att det redovisas några kartor gällande vibrationer. Miljöförvaltningen anser att förslaget bör kompletteras med detta.

I sitt yttrande den 4 februari 2014 framförde miljö- och hälsoskyddsnämnden att hastighetshöjningar innebär en risk för att vibrationsstörningar uppkommer längs gator som tidigare inte haft problem. En hög riskfaktor är om vägen och närliggande byggnader ligger på lermark. Nämnden ansåg därför att analysmetoden borde kompletteras med studier av geologiska kartor för de gator där hastighetshöj-

ning övervägs. Miljöförvaltningen kan inte se att detta har gjorts för föreliggande förslag. Förvaltningen kan efter översiktlig granskning konstatera att många av de vägar där hastighetshöjningar föreslås ligger på lermark.

Den enda vägsträcka där vibrationsrisker omnämns är Vinstavägen. I beskrivningen av vägen anges att ”Längs sträckan finns problem med vibrationer som behöver bevakas där hastighetsgränsen höjs.” Just för denna vägsträcka är det inte helt relevant att ta upp vibrationsproblematiken, eftersom hastigheten där föreslås sänkas på en delsträcka och vara oförändrad på en annan.

Luftföroreningar

Miljöförvaltningen har gjort en översiktlig granskning av luftföroreningssituationen vid de vägar där hastighetsgränserna föreslås höjas. Några av dessa ligger inom områden där miljö kvalitetsnormerna för luft riskerar att överskridas. Det rör sig om korta vägvsnitt precis intill E4:an. Miljöförvaltningen bedömer att de höga halterna av luftföroreningar på dessa platser framförallt orsakas av trafiken på E4:an och att de direkta effekterna av de hastighetshöjningar som planeras kommer att ha relativt liten påverkan på halterna av luftföroreningar. Förvaltningen anser därför att föreslagna hastighetsökningar är acceptabla ur luftföroreningssynpunkt.

Bilaga

1. Hastighetsplan Stockholm
Del 2 Hässelby-Vällingby, Liljeholmen, Skärholmen
Remisshandling juni 2016